

Direksjonsrommet oppsummert

Hva er det vi har gjort?
Ikke så mye. Men det
tok nesten tre år.

Direksjonsrommet ved tidligere Christiania Seildugsfabrik (på folke-
munne bare kalt «Seilduken») på
Grünerløkka i Oslo ble offisielt
åpnet 15. januar i år av byantikvar
Janne Wilberg. Rommet er enestå-
ende i sitt slag. Dels fordi det har
stått intakt siden det ble avstengt
rundt 1960. Foruten originale tek-
stiler finner vi her møbler, lysarma-
tur, originale overflater på gulv, veg-
ger og tak, samt en samling
portretter utført av tidens fremste
kunstnere. Og tiden? Det er årene
fra bygningen sto ferdig i 1916 til
driften ved fabrikken opphørte
rundt 1960. I tillegg er både arbeids-
giver- og arbeidstakersidens arkiver
bevart i henholdsvis Riksarkivet og
Arbeiderbevegelsens arkiv og biblio-
tek. Rommet formidler dermed
ikke bare industrihistorien langs
Akerselva, men også fremveksten av
det moderne, norske arbeidslivet.

Sjur Harby

Kulturhistoriker, driver
kulturarv/bedriften Disen
Kolonial,
www.disenkolonial.no

sjur.harby@getmail.no

25 kvadratmeter

Takhøyden er anselig og størrelsen
er rundt 25 kvadratmeter. Direk-
sjonsrommet ligger i bygningens
andre etasje, som, dersom den hadde
vært et florentinsk renessansepalass,
ville ha vært dens piano nobile, altså
den representative etasjen. Stemnin-
gen oppleves nok som litt dunkel
når du kommer utenfra, selv midt på
dagen, noe som kan skyldes det
imiterte gyllenlærstapetet, de mørke
mahognimøblene og det parkett-
mønstrede linoleumsgulvet. To store
vinduer vender ut mot Fossveien.
Rommets høytidelighet understre-
ker alvorret i diskusjonene som fore-
gikk her inne. Og det betoner det
maskuline, at dette er mennenes
verden. I den grad kvinner hadde
adgang her, var det som sekretærer
eller vaskekoner. Og selv om direk-
sjonsrommet tilhørte Seildukens
offisielle sfære, var det likevel et
fåttall av bedriftens ansatte som noen
gang slapp inn her.

Slitasjen

Sporene som livet selv har satt der
inne, har vært viktige å bevare, for
eksempel er linoleumsbelegget ved
døren inn til direktørens kontor
tydelig slitt. Ser vi dette i sammen-

heng med portrettfotografiet av
direktør Sigurd Halvorsen fra 1956
der døren står på gløtt bak ham,
forstår vi at direksjonsrommet også
kan ha fungert som hans daglige
møterom. Hans eget kontor finnes
fremdeles bakenfor, og det er
beskjedent i størrelse. Resten av
etasjen rommet administrasjonen.
Direksjonsrommet var dermed det
eneste sted hvor flere enn tre kunne
snakke uforstyrret. Ellers har spo-
rene en karakter der vi mistenker at
en har brukt fabrikkens egne folk til
vedlikehold og reparasjon. Arbeidet
er ikke fagmessig utført. Og det ble
en rettesnor i konserveringen. Vi
skulle ikke pynte på virkeligheten.
Vekslingen mellom det impone-
rende og kostbare på det ene siden
og det pragmatiske på den andre er
en viktig del av rommets uttrykk.

Hva har vi gjort?

Dersom vi betrakter rommet som et
tidsvitne, er det viktig at elementer
som tydeliggjør dette bevares. Altså
besluttet vi å ikke demontere tape-
tene, men rense dem for hundre år
med sot og skitt. Vi lot det litt rufsete
utseendet som følge av alder og lem-
feldig tapetseringshåndverk, leve
videre, fordi det forteller noe om

prioriteringene til Seildukens ledelse. Taket viste seg å ikke være malt siden byggeåret og hadde derfor sin originale limfarge i behold. I stedet for å male nøyde vi oss også her med tørrensing. En fuktskade ved en tidligere lufteventil ble retusjert bort og skaden er i dag knapt synlig. Linoleumsbelegget på gulvet ble renset og vokset, men ikke forsøkt reparert der det var skadet og slitt. Gulvteppet vasket vi, hull og frynser ble utbedret, men ellers har det beholdt sin alders verdighet. Lysekronen var en ruin i forgylt metall, glass og messing. Den var reparert, vi tipper av Seildukens egne folk, og vi beholdt reparasjonen i stedet for å tilbakeføre til opprinnelig tilstand. Metallet ble renset og polert slik at stoltheten

over egen elektrisitetsproduksjon igjen ble understreket.

De opprinnelige gardinene i kunstsilke fra 1930-årene lot seg ikke berge, men vi traff godt på farge og materiale da vi kopierte dem. Nye gardinfag ble sydd etter de originale, mens de gamle ble magasinert. Lysbrytere og støpsler i bakelitt er nye kopier av de originale.

Hva mer? Møblene selvfølgelig. Treverket er renset og vokset, seter og rygger er trukket i hud med samme fargenyans som den opprinnelige. I entreen oppdaget vi at 1930-årenes strie og maskinpapir fremdeles fantes på veggene under gipsplatene, men i en sørgelig tilstand. Vi trakk dem på nytt med strie og maskinpapir og fargesatte

dem i henhold til konservator Fredrik Jongs undersøkelser. Eldre spor fantes ikke. To lag med linoleumsbelegg ble også dokumentert på gulvet her ute. Gulvets historie er bevart som et kikkhull i det nye belegget som er moderne.

Og så, da?

Sammenholder vi fotografier fra før rommets demontering med nye bilder fra åpningen, ser det ikke ut som det har skjedd noen verdens ting. Og det er slik det skal være. Direksjonsrommet ved Christiania Seildugsfabrik er en tidskapsel, og det er kloke menneskers holdning og en låst dør som har berget det for ettertiden. Vårt bidrag har bare vært å hjelpe tiden med å stå stille. 🌀

